

Evaluering av emnene SDG310, SDG311 og SDG312 som inngår i Master i Bærekraft, UiB

Erling Holden, 6. juni 2025

Mandat og gjennomføring av evalueringen

Til grunn for arbeidet med programevalueringen ligger Retningslinjene for eksterne fagfeller ved Universitetet i Bergen, som er del av Universitetet i Bergens kvalitetssystem for utdanning. I tråd med retningslinjene har programstyret for master i bærekraft bedt om en evaluering av emnene SDG310, SDG311 og SDG312.

Evalueringen foreligger her i rapports form som oppsummerer intervjuer med studenter 28. april 2025 som tar eller har tatt de tre overnevnte emnene. Det ble også gjennomført intervjuer med senterleder, programstyreleder og et utvalg undervisere. Programmet for alle intervjuer er vist i vedlegg 1. Som forberedelse til intervjuene har jeg gått gjennom beskrivelsen av emnene på nett, men lagt liten vekt på disse beskrivelsene i rapporten.

Rapporten er todelt. Først – *Resultater* fra intervjuene – gjengir jeg punktvis informantenes opplevelse av de tre emnene. Jeg har bare tatt med det jeg opplever som viktige tilbakemeldinger («kommentarer»), forstått som (i) en tydelig og velbegrunnet kommentar eller (ii) at flere har gitt uttrykk for det samme. Da tilbakemeldingene fra respondentene – særlig studentene – var mindre entydige og bastante enn ved forrige evaluering har det vært vanskeligere å komme med konkrete løsninger (slik jeg gjorde i fjorårets evaluering). Jeg har derfor kommet med noen «tanker og forslag» for hver kommentar som kan være grunnlag for diskusjon i det videre arbeidet.

Noen av kommentarene fra studentene kan nok oppleves som «urettferdige» eller rett og slett feil og noen av mine tanker og forslag kan vel være å slå inn åpne dører. Uansett kan både kommentarer og tanker/forslag være verdt å snakke seg gjennom for ledelse og undervisere.

Deretter – *Vedlegg* – følger en utskrift av alle intervjuene; studenter (vedlegg 2 og 3)¹, ledelsen (vedlegg 4) og undervisere (vedlegg 5). Ansvarlig for utskriftene er Guro Vestrheim Skeie og Mari-Kristine Morberg.

Jeg har benyttet meg av Tematisk Analyse² ved gjennomgang av utskriften. Det innebære en koding av utskriftene og siden gruppering av koder i tema. Temaene gjengir jeg som «kommentarer» i resultatkapittelet. Det det faller naturlig har jeg brukt sitater fra intervjuene for å illustrere kommentarene. Kommentarene fra intervjuene kan ikke generaliseres (statistisk) til alle studenter og lærere på de tre overnevnte emner, men kun knyttes til de som er intervjuet. Likevel er det min oppfatning at kommentarene er troverdige og langt på vei gjengir de tanker og oppfatning som gjør seg gjeldende blant alle aktører som er involvert i emnene. Det er også verdt å merke seg at kommentarene til en viss grad overlapper med hverandre (og ikke er «indre konsistent» sik metoden krever). Ev. overlapp får her være et uttrykk for at noe er viktig.

² Maguire, M., & Delahunt, B. (2017). Doing a Thematic Analysis: A Practical, Step-by-Step. Guide for Learning and Teaching Scholars. All Ireland Journal of Higher Education-J, 9(3), 3351. Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. Qualitative Research in Psychology, 3(2), 77-101. Jeg har på ingen måte gitt metoden full rettferdighet; det er riktigere å si at jeg har fulgt hovedprinsippene i metoden i en nokså enkel form.

Resultater fra intervjuene

Resultatene fra intervjuene presenteres her i tre deler. Den første delen – 1. *studentene* – peker på kommentarer som studentene har om de tre emnene og dessuten mer generelle kommentarer de har til studiet som helhet. Både de som ble fysisk intervjuet og de som har sendt inn kommentarer i ettertid er med i denne delen. Den andre delen – 2. *ledelsen* – presenterer senterleder og programstyreleder syn. Den tredje delen – 3. *undervisere* – gjengir noen tanker og mer spesifikke kommentarer til undervisere i de tre emnene.

For intervjuene med studentene har jeg presentert kommentarer for hvert enkelt emne. Imidlertid viste det seg at flere av kommentarene gjaldt flere emner eller handlet om studieprogrammet i sin helhet. Jeg har derfor kommet med noen avsluttende generelle kommentarer. For intervjuene med ledelsen og undervisere har intervjuene i større grad gått på tvers av emnene og kommentarene er ikke inndelt etter emne.

Før jeg går inn på de enkelte delene vil jeg trekke frem to viktige forhold:

1. Hovedinntrykket mitt var at studenter, ledelse og undervisere var gjennomgående langt mer fornøyd med emner/program enn ved den forrige evalueringen (2024). Særlig var studentene tilfreds og det var ingen tilløp til den (til dels kraftige) misnøyen som fremkom for et år siden. Noen sitater fra intervjuene illustrerer dette godt:

“Alt har en sammenheng. Det er bra” (student)

“Fint å se sammenhengen” (student)

“General comments about the masters so far is that the main team and so many others at SVT are incredibly generous and helpful.” (student)

«There's a feeling of genuine interest in helping each individual student and everyone is very much on the offering side. Much appreciated!» (student)

“Overall, would say i have learned a lot in the master programs and think it's great learning experience.” (student)

“Svært gode tilbakemeldinger og flere søkere hvert år. Det overbeviser» (underviser)

«vi surfer på en medgangsbølge» (underviser)

Vel er dette enkeltsitater, men jeg mener likevel de gjengir noe av det jeg opplevde som *tonen* i alle intervjuene. Disse sitatene betyr ikke at det ikke fremkom kritikk og forslag til endringer, men disse var for det første mindre kraftige og for det andre pekte de i litt ulike retninger (det som noen synes var dårlig, synes andre var bra).

2. Studentene gav inntrykk av en genuin interesse av og motivasjon for å få kunnskap om en tverrfaglig tilnærming og få kunnskap om den kompleksiteten som ligger i forståelse og anvendelsen av begrepet bærekraftig utvikling. Det er et godt utgangspunkt og tyder på at

dere har fått de studentene dere ønsker på programmet.

Resultatene fra Studiebarometeret bekrefter dette inntrykket. Masterprogrammet får gjennomgående svært gode tall for undervisning, tilbakemeldinger, vurderingsformer, læringsmiljø og eget engasjement (>4,5). Også overordnet tilfredshet med studieprogrammet er høy (4,3) og høyere enn sammenliknbare studieprogrammer. Som forventet viser tilknytning til arbeidslivet lave tall (2,7), men det er en gjenganger på tverrfaglige studieprogram og ikke umiddelbart lett å si hva en skal gjøre noe med. Det kan likevel være verdt å (kontinuerlig) tenke gjennom hvordan studentenes opplevelse av tilknytning til arbeidslivet kan styrkes.

1. Intervju med studentene

SDG310

«a little over all the place» (student)

Dette emnet fikk blandede tilbakemeldinger. Kanskje fordi det er et stort emne som skal inneholde mye og som dessuten treffer studentene tidlig i studieløpet. Med sine ulike bakgrunner har de trolig ikke utviklet «tverrfaglige ferdigheter» ennå. Viktig derfor at premissene for emnet (og programmet) må tydelig frem i starten av dette emnet.

Kommentar 1: Emnet fremstår som bredt og sprikende tematisk

Tanker/forslag: Dette emnet er stort og skal favne bredt og inneholde mange tema. Kanskje bør studentene forberedes på nettopp det, bredde og mangfold ligger i bærekraftens natur (det er utrolig hva studentene tåler dersom de blir forberedt på det!). Se for øvrig kommentarene 3-5.

Kommentar 2: Emnet har for stort innslag av pensumlitteratur som ikke sammenfaller med forelesningene og/eller ikke relevante for det de oppfatter som læringsutbyttet i emnet. Pensum ble omtalt som «tåket», «løsrevet fra pensum», «forvirrende», men – skal det sies – også som «relevant», «interessant» og «nyttig». Hovedinntrykket er likevel kritisk til pensum.

Tanker/forslag: Lage en tydelig kobling mellom læringsutbytte, forelesninger, pensum og vurderingsordninger. Det er min erfaring at vi lærere altfor ofte er ukritiske når vi setter opp pensum i et emne og de er all grunn til å tenke kritisk gjennom hva som føres opp som pensum. Jeg opplever ikke denne kommentaren som en «alt-for-mye-å lese» kommentar, men en reell frustrasjon over manglende kobling. Her skal det imidlertid legges til at det var litt delte meninger

Kommentar 3: Balansen mellom (i) det akademiske/teoretiske/filosofiske/generelle og (ii) det praktiske/spesifikke/case-orienterte. Flere vil ha mer av sistnevnte, men her må det sies at noen også satt pris på førstnevnte.

Tanker/forslag: Poenget her er vel at ledelsen tenker gjennom denne kommentaren og vurderer den mot emnets/programmets intensjon. Et innspill her er at de studentene som nå kommer til universitetene og høyskolene er vokst opp med bærekraftig utvikling og er vel kjent med hva begrepet betyr og de avveininger og konflikter som ligger der. De vil nå få konkrete svar på spørsmålene «Hva gjør vi?» og «Hvordan gjør vi det?». En løsning her er å gi studentene mer kunnskap om konkrete «bærekraftverktøy» som de kan bruke; dette kom tydelig opp i fjorårets evaluering. En annen løsning er å ha *enda* mer praktiske oppgaver knyttet til konkrete caser der de får brukt kunnskap om bærekraftdilemmaer og -konflikter i praksis. Konkrete oppgaver gir også

bedre muligheter til å koble forelesninger og gruppearbeid; en slik kobling pekte flere på var svak eller fraværende.

Kommentar 4: For mange gjesteforelesere som (i) kom «på en gang» og (ii) i liten grad er samkjørte. Vet den ene gjesteforeleseren hva de andre gjesteforeleserne snakker om? Er kronologien for gjesteforelesere gjennomtenkt? Igjen er det litt ulike tilbakemeldinger fra studentene der den del var kritiske til gjesteforeleser, mens andre (færre) var positive.

Tanker/forslag: Gå kritisk gjennom antall gjesteforelesere, spre de ut over semesteret og la de få se hva de andre gjesteforeleserne snakker om. Min personlige erfaring med gjesteforelesere er at de ofte følger samme mønster der starten er altfor enkel og generell (f.eks. SDG- og IPCC-stoff, som dessuten presentert av alle andre gjesteforelesere), mens de i hoveddelen av forelesningen vender tilbake til sitt disiplinorienterte område (f.eks. kompliserte teoretiske modeller) som bli altfor vanskelig å følge.

Kommentar 5: En manglende rød tråd i emnet.

Tanker/forslag: Dette er en gjenganger i studenters tilbakemeldinger i nær sagt alle (nye) emner. Min vurdering er at forelesere må tenke på denne tråden ved utvikling/endring av emnet, vise den tydelig til studentene før undervisning startet, gjerne flere ganger underveis og gjentas før vurderingsperioden (f.eks. eksamen) starter.

Kommentar 6: Forelesere må ha respekt og forståelse for tverrfaglig kunnskap.

Tanker/forslag: Dette poenget var langt mer fremme hos studentene for et år siden. Det synes ikke å være noe stort problem ved den evalueringen jeg har gjennomført her. Jeg tar det likevel med som en kommentar fordi jeg mener det er viktig å hele tiden ha dette oppe når man videreutvikler programmet/emner, f.eks. når nye undervisere/gjesteforelesere kommer inn.

Kommentar 7: Mer dybde og mindre bredde.

Tanker/forslag: Også dette er en «tilbakemeldingsklassiker» ved evaluering av tverrfaglige studieprogram. På den ene siden kan tilbakemeldingen avfeies med at dette er et tverrfaglig program som nettopp krever bredde. På den andre side er tilbakemeldingen et genuint uttrykk for et ønske om å få vite mer om noe spesifikt. Problemet kan nemlig være at hver gang studenten føler at de får ny kunnskap om et spesifikt tema/område som de kan dukke ned i, så avslutter de og starter på et annet tema. Studentene kan lett få følelsen av «å starte på nytt hele tiden». Kommentaren bør ikke tas lett på og man bør vurdere om noen tema skal ut av emnet og gi rom for å gå dypere i færre, utvalgte tema. Generelt mener jeg at et *studieprogram* kan være tverrfaglig, men de enkelte *emnene* bør gi anledning til å gå i dybden.

Kommentar 8: Bedre fasilitering av gruppearbeid.

Tanker/forslag: Med ulik bakgrunn brukte gruppene mye tid på å forstå hverandre og det gjorde at mange følte de kom sent i gang med selve oppgaven som skulle gjennomføres. På den ene siden etterspurte noen studenter en bedre fasilitering i starten av oppgaven for å få hjelp til å forstå hverandre. På den andre siden kan nettopp denne diskusjonen mellom studenter med ulik bakgrunn være en viktig selvstendig del av oppgaven, altså å synliggjøre problemene med å arbeide tverrfaglig om et konkret prosjekt. Uansett er denne kommentaren verdt å tenke gjennom og intensjonen med oppgaven bør formidles til studentene tidlig (eller kanskje de bør finne ut det

selv?). Det var for øvrig uenighet blant studentene om gruppene burde være mindre eller om det var bra med store grupper.

Kommentar 9: For mye vestlig perspektiv i emnet.

Tanker/forslag: Vanskelig for meg å vurdere, men uansett et poeng som det er verdt å diskutere. Jeg har selv i forskningssammenheng fått kritikk for å ha en «usynlig» vestlig tilnærming til bærekraftig utvikling. Selv om jeg er uenig i kritikken, er det nok likevel et poeng ...

SDG311

«fint med overlapp når alt annet spriker» (student)

Dette emnet fikk overveiende gode tilbakemeldinger og det var få negative tilbakemeldinger. Tydeligvis er dette et emne som treffer studentene godt. Noen kommentarer fremkom likevel.

Kommentar 10: Mye overlapp med SDG310

Tanker/forslag: Litt overraskende ble overlapp med SDG310 trukket frem som positivt (som regel synes studentene at overlapp er unødvendig og kjedelig). Overlappet ble her trukket frem som nyttig, utfyllende, sammenhengene ble klarere og emnet bant sammen de to fagene. Noen av kommentarene (kritikken) til SDG310 ble besvart i dette emnet; tingene falt på plass.

Kommentar 11: Hva betyr/ innebærer «indeterminacies»?

Tanker/forslag: Flere studenter fikk ikke dette begrepet – som jeg forstår er sentralt i emnet – under huden. Kan det gjøres tydeligere?

SDG312

«very overwhelming»

Dette var nok det emnet som fikk flest tilbakemeldinger i begge retninger. På den ene siden var det krevende, mye nytt, heseblesende og det gikk fort, eller som en respondent sa: «jeg var knust etter hver forelesning». På den andre siden ble det påpekt at emnet viste at «alt har en sammenheng og det er bra». Mitt hovedinntrykk var likevel at emnet er litt umodent/uferdig og ikke så lett passer sammen med de to foregående emnene?

Kommentar 12: Mer systemtenkning og mindre modellarbeid

Tanker/forslag: Flere studenter gav uttrykk for at det ble for lite tid til systemtenkning og bærekraft, men at emnet i stedet handlet om modeller og software. Det ble dermed litt for lite tid til å reflektere over hva modellene betydde for bærekraft som komplisert og sammensatt system. Kanskje knytte modellen til en praktisk case?

Kommentar 13: Blandede meninger om betydningen av opptak av forelesninger.

Tanker/forslag: På den ene siden trakk noen studenter frem at det var bra at forelesningene ble tatt opp og at dermed kunne «gå tilbake og se det på nytt». På den andre siden pekte flere på at det gav «utrolig bra utbytte å være fysisk til stede derimot».

Kommentar 14: Manglende struktur.

Tanker/forslag: En nokså vanlig tilbakemelding fra studenter som synes et fag er nytt, vanskelig og arbeidskrevende. Trolig særlig viktig at emneansvarlig tenker nøye gjennom strukturen på dette emnet og kommuniserer denne til studentene før, underveis og til slutt i emnet.

Generelt

Non av kommentarene her har jeg allerede vært innom på det enkelte emne. Gjentar likevel (noen av) her siden de går på tvers av alle emner. Skal jeg våge meg på et samlet «fornøydbarhet» på det tre emnene må rekkefølgen bli: 1. SDG311, 2. SDG310, 3. SDG312.

Kommentar 15: Bredde v. dybde

Tanker/forslag: Som tidligere nevnt synes jeg at et studieprogram kan ha bredde og være tverrfaglig. Det enkelt emne bør imidlertid være smalere og ha dybde (mer «disiplinaktig»). Tre grunner til at et emne bør være smalt/spisses: For det første unngår man for mye overlapp med andre emner. For det andre slipper man at studentene opplever å stadig starte på nytt. For det tredje sitter studentene igjen med en følelse av å gå inn i et fagområde og ikke bare (igjen) skrape på overflaten. For å spisse emner betyr det trolig at noe må ut av emnet og det er aldri lett ... Kobling til andre emner kan lærer gjøre underveis der det faller naturlig eller man kan ha små oppgaver underveis der studentene reflekterer over mulige koblinger.

Kommentar 16: Manglende rød tråd i emner.

Tanker/forslag: Igjen noe som dukker opp i alle emner og som selvfølgelig kan være et uttrykk for at emner er vanskelig og/eller at studenten ikke har brukt nok tid på emnet. Likevel er det grunn til å tenke gjennom dette og da særlig på tre områder: 1. vise og gjenta emnets oppbygging/struktur gjentatte ganger. 2. eksplisitt vise hvor man er i emnet, særlig ved overgang fra et tema til et annet. 3. Sørge for at det er en tydelig (og kommunisert) sammenheng mellom læringsmål, forelesninger, oppgaver, pensum og evaluering.

Kommentar 17: For stort og irrelevant pensum

Tanker/forslag: Dette har jeg vært inne på, men gjentar det her fordi jeg mener det er særlig viktig. Det er lite som oppleves som så frustrerende for studenter når det er oppført (store mengder) pensumlitteratur som er/føles som løsrevet fra undervisning og læringsmål. Det er også viktig å være bevisst hva som føres opp som obligatorisk- og tilleggslitteratur. Her tror jeg mange av oss lærere gjør en for dårlig jobb. Det kom også frem at flere synes omfanget av pensumlitteratur burde stå i sammenheng med størrelsen på emnet, altså at f.eks. SDG311 (5 stp.) bør ha et mindre pensum enn SDG310 (15 stp.)

Kommentar 18: Hva forsker og jobber forskere og professorer på?

Tanker/forslag: Det kan være nyttig og interessant for studentene å få et innblikk i det lærere holder på med når de ikke underviser i det aktuelle emnet. Kanskje en dag der alle som er involverte i studieprogrammet presenterer seg?

Kommentar 19: Mer podcast og mindre pensumlitteratur

Tanker/forslag: Tja, vi har kanskje fått inn en generasjon studenter som i større grad henter kunnskap fra nettsider, Youtube, podcaster, Tiktok, etc. Ikke liker de å bruke penger på bøker heller, særlig ikke bøker som ikke er tydelig relevant for emner. Min oppfatning er at vi skal ta inn

over oss dette, men ikke gi opp den tradisjonelle pensumlitteraturen som etter min mening gir mere ro, refleksjon og innsikt. Dette setter imidlertid enda større krav til at vi presenterer relevant og interessant pensumlitteratur.

Kommentar 20: Mer eller mindre flipped classroom?

Tanker/forslag: Mine erfaringer med dette er ikke så gode. Metoden krever for det første at studentene er forberedt til timene og dessuten nokså mye av lærer for at det skal fungere. Studentene som jeg intervjuet, gav heller ikke noe entydig svar på dette. Kanskje fungerer det bedre i et emne som SDG311 enn SDG312, emnets karakter er avgjørende her.

Kommentar 21: Praktiske caser/prosjekt er bra.

Tanker/forslag: En gjennomgående tilbakemelding var at det å bruke teoretisk kunnskap (fra forelesning/pensumlitteratur) på praktiske case/oppgaver alltid ble trukket frem som positivt. For det første gir det mulighet til å se den praktiske anvendelsen av det de har lært. For det andre er det motiverende for læring. For det tredje gir det innsikt i de problemer (og muligheter) som kan oppstå når folk med ulike bakgrunn skal jobbe sammen om å løse et konkret problem.

Kommentar 22: Karakter på oppgaver.

Tanker/forslag: Min mening er vel at karakter på (større) innleveringsoppgaver og/eller presentasjoner gir motivasjon til å yte litt ekstra.

Kommentar 23: Savner opplæring i akademisk skriving.

Tanker/forslag: På NMBU har vi et skrivesenter der studentene kan få hjelp med skriving av store og små oppgaver. Det har vel også UiB? Problemet slik jeg ser det er å få studentene å bruke tilbudet; det er de generelt for dårlige til. Personlig finner jeg det vanskelig å bruke tid på dette i det enkelte emne.

2. Intervju med ledelsen

«kan programmet spenne for vidt?»

Diskusjonen her handlet lite om det enkelte emne, men dreide seg mer om programmet i sin helhet. Kommentarene under reflekterer denne helheten.

Kommentar 24: Gode søkertall til programmet.

Tanker/forslag: Imponerende med gode søkertall i en tid hvor mange tverrfaglige studieprogrammer rundt om i Norge opplever en nedgang (og i noen tilfeller nedleggelse). Betyr at dere har truffet godt og at studenter fremdeles er opptatt av bærekraft og de muligheter og problemer det fører med seg. Trolig viktig å følge opp studenter etter at de er ferdige og lage en oversikt over hvilke jobber de får. En slik oversikt er bra for ansatte involvert programmet, nåværende og fremtidige studenter og ikke minst sentraladministrasjonen.

Kommentar 25: Stor spredning i søkermassens bakgrunn.

Tanker/forslag: Dette tenker jeg er en stor fordel for studieprogrammet der søkere med akademisk bakgrunn kan møte praktikere med businessbakgrunn. Viktigheten av dette møtet kan gjerne trekkes frem for studentene (tidlig) og reflekteres over. Bærekraft vil alltid befinne seg i

skjæringspunktet mellom «å forstå» og «å gjøre» og en sammensatt studentgruppe er vel egnet til å diskutere dette.

Kommentar 26: Bredde v. dybde i programmet og emner.

Tanker/forslag: Dette har jeg kommentert på flere ganger tidligere og poenget er vel at ledelsen kontinuerlig tenker gjennom dette poenget. Kan programmet spenne for vidt? Er det behov for å dykke litt mer i dybden på enkelte emner? Hva må i så fall ut? Viktig at undervisere treffes og snakker seg gjennom program, emner, rød tråd og ikke minst pensumlitteratur (slik jeg forstår dere gjør). Et annet poeng som kom frem her er at vitenskapsteori riktignok er et bredt og tverrfaglig område, men er likevel i seg selv en selvstendig disiplin (med egen dybde) som har utviklet seg over lang tid. Det var en ny tanke for meg og kanskje vel verdt å formidle til studentene også.

Kommentar 27: Dystopisk beskrivelse av bærekraft (og programmet)?

Tanker/forslag: Vil utsagn som «ta en utdanning når verden kollapser» og «de [studentene] skal brytes ned og bygges opp igjen» og «klimasorg» oppleves som demotiverende for studentene? Det var riktignok ingen ting i intervjuene med studentene som tydet på noe slikt, men viktig å kommunisere håp og løsninger også? Jeg tenker her litt på Georg Henrik von Wrights begrep om «avmaktens optimisme» det vi er forhåpningsfulle til at teknologien (f.eks. hydrogensamfunnet eller sirkulærøkonomien) skal redde oss fra en kurs som vi alle vet bærer utenfor stupet. Von Wright var ikke en dommedagsprofet, men ble nokså raskt stemplet som en. *Limits to growth* (1972) ble også beskrevet (og latterliggjort) som virkelighetsfjern og helt urealistisk. Forfatterne av *Vår felles fremtid* ville for all del unngå LTGs skjebne, noe de vel klarte for begrepet bærekraft lever i beste velgående fire tiår senere. Poenget mitt er kanskje bare å unngå å formidle et for negativt bilde av mulighetene for å unngå samfunnsmessig havari?

Kommentar 28: Bærekraft er et problematiserende begrep

Tanker/forslag: Enig i dette. Men på et eller annet tidspunkt må «hva» og «hvorfor» følges opp med «hvordan».

Kommentar 29: Ulike emner er lette/vanskelige for studenter med ulik bakgrunn.

Tanker/forslag: Et svært viktig poeng som jeg oppfatter som «programmets natur» og som studentene tydelig gav uttrykk for (litt som en interessant utfordring, men mest som en frustrasjon). Trolig ikke mulig å unngå dette, men viktig at studentene eksplisitt gjøres oppmerksomme på dette poenget!

Kommentar 30: KI og vurderingsformer.

Tanker/forslag: Tja, dette tenker vi vel på alle sammen ...

3. Intervju med undervisere

«det konkrete gjør begrepene forståelige»

Som for intervjuene med ledelsen gikk tilbakemeldinger her i stor grad på tvers av emner og kommentarene under reflekterer dette. Mange av tilbakemeldingene fra intervjuet er for øvrig av en type der undervisere allerede er i gang med det jeg oppfatter som viktige skritt mot et mer

gjennomarbeidet studieprogram. Det handler om de nødvendige prosessene som alle nye studieprogram må gjennom for å få program og emner til å henge sammen. Mine tanker og forslag handler da mye om å fortsette dette arbeidet.

Kommentar 31: Fylle gap, bedre koordinering og finne synergier

Tanker/forslag: Her er dere allerede i gang med viktige prosesser for dette. Tenker det er tre viktige prosesser her (som dere allerede er i gang med):

1. være med på andres forelesninger (av og til)
2. jevnlig møter mellom alle undervisere og ledelsen
3. møter med studentene (ala Jondal) for å få tilbakemeldinger om hvordan studentene opplever program og emner.

Usikker på om en studentassistent kan bidra til å se på læringsutbytte v. læringsutfordringer; en for vanskelig jobb for vedkommende?

Kommentar 32: SDG311 som «bindeledds-fag»

Tanker/forslag: Tilbakemeldingene fra studentene tyder på at SDG311 oppfyller godt som bindeledd mellom SDG310 og SDG312 og også som bindeledd mellom det akademiske og det praktiske.

Kommentar 33: Programmet/emnene som «avlæring», dannelsesprosess og endringsagenter

Tanker/forslag: Jeg har forståelse for – og sansen for – disse ambisjonene, men er det en risikabel strategi? Søkertallene tyder vel ikke på det, men hvordan treffer disse ambisjonene potensielle arbeidsgivere? Kanskje en ny evaluering kan rette seg mot arbeidsgivere som har tilsatt bærekraftstudenter og høre hvilken kunnskap/perspektiver arbeidsgivere verdsetter hos dem? Foretrekker arbeidsgivere (fremdeles) studenter fra de tradisjonelle disiplinene, eller har de i større grad begynt å verdsette studenter med en tverrfaglig bakgrunn som forstår og snakker «flere språk»?

Jeg tenker her litt på de såkalte MLP-modellen³ der nisjer (det nye og annerledes, dvs. endringsagentene) treffer regimet (det ikke-bærekraftige, bestående). Får deres studenter (som jeg opplever som nisjer) den nødvendige kunnskapen til å utfordre/motivere/endre regimet? I så fall må de vel (i) forstå regimet og (ii) snakke et språk som regimet forstår? Hvor går balansepunktet mellom det å utdanne endringsagenter som skal utfordre regimet og det å gi studentene praktisk kunnskap for å være en del av dette regimet?

Kommentar 34: Forholdet mellom SVT-fag og spesialiseringsfag

Tanker/forslag: Dette er et moment som kom frem både ved intervjuer av undervisere og studenter. Jeg har ikke grunnlag for å si så mye om dette forholdet, men en mulig ny evaluering kan kanskje rette seg mot: «hvordan er forholdet mellom de generelle SVT-fagene og de ulike spesialiseringsfagene?» Det kunne være interessant å høre hva studentene tenker om det. Skifter de helt modus og faller tilbake i sin disiplin eller tar de med seg noe fra SVT-fagene?

Kommentar 35: Det konkrete og det generelle

³ Se f.eks. Frank W Geels (2019) Socio-technical transitions to sustainability: a review of criticisms and elaborations of the Multi-Level Perspective. *Current Opinion in Environmental Sustainability*, 39, Pages 187-201.

Tanker/forslag: Dette har jeg vært inne på flere ganger, men jeg synes en av underviserne uttrykte det veldig godt: «Når det gjelder forholdet til tverrfaglighet, og begrepsforståelse er det gjennom det konkrete det blir tydelig for dem». En annen underviser pekte på det samme, nettopp at det er gjennom praktisk arbeid at studentene ser nytten av og får evnen til å arbeide på tvers av disipliner. Et viktig poeng å ha med seg. Nå vil jeg likevel legge til at dette ikke er et «BI-caseprogram», men at det akademiske, det problematiserende, og det utfordrende skal og bør være kjernen i studieprogrammet. Formålet med det praktiske arbeidet må være å få kunnskap om det generelle (begrepene, utfordringene, konfliktene). Her ligger også ønsket om å få inn heterogeniteten i studentmassen og utfordre den.

Kommentar 36: Hvordan få studentene til å lese?

Tanker/forslag: På den ene siden må vel vi lærere erkjenne at studenter (egentlig alle?) i stadig større grad leter etter informasjon på nettet. Vanskelig å se hvordan vi kan endre det. På den andre siden bør vi ha ambisjoner om at studentene *også* leser utvalgt pensumlitteratur. Det blir da en utfordring for oss undervisere å finne relevant og interessant litteratur. Ved ukritisk å føre opp litteratur som ikke er tilpasset og relevant bidrar vi nok til å sende studentene til nettet.

Kommentar 37: Mer (akademisk) skrivetrening

Tanker/forslag: Jeg har tidligere påpekt at studentene må være flinkere til å bruke de tjenestene universitet har, f.eks. skrivesenter; det vil være for krevende for undervisere å ta ordentlig tak i det. Kanskje kan hyppigere, mindre innleveringer med flere runder med tilbakemelding være en løsning?

Kommentar 38: Det forvirrende første-semesteret.

Tanker/forslag: Det er mitt inntrykk at studenter som er midt i første-semesteret opplever programmet som «all over the place» og «forvirrende». Kanskje er ikke det så farlig og kanskje skal – og bør – det være slik. I beste fall kan forvirringen etter hvert føre til at de (senere) får en bedre forståelse av helhet, sammenhenger og konfliktlinjer som de kan ta med seg videre. I verste fall trekker de et lettelsens sukk når de vender tilbake til spesialstudiene og kan konsentrere seg om sitt (avgrensede) område. Det kunne som sagt være interessant å høre hva studentene mener om det!